

The Society of
Forensic Medicine
Specialists
TÜRKİYE

Başkan:

Dr. Başar Çolak

Başkan Yardımcısı:

Dr. Ümit Ünüvar Göçeoğlu

Genel Sekreter:

Dr. Miraç Özdemir

Sayman:

Dr. Ömer Selçuk

Üyeler:

Dr. Nursel Gamsız Bilgin

Dr. Mehmet Cavlak

Dr. Aysel Gürdaş

Adres:

Türkocağı Caddesi
No 17/ Kat 1
Cağaloğlu-İstanbul

Web Sitesi:

www.atud.org.tr

İletişim:

atud@atud.org

Konu: Adli Raporlar (Kesin/Kati) Üzerine Tartışmalara İlişkin Açıklama
Sayı: 2025/35

KAMUOYUNA

Son günlerde bazı adli tıp uzmanlarınca düzenlenen “kesin (kati) adli raporların” hatalı ve hatta taraflı olduğu yönünde çıkan haberler, kamuoyunda yanlış bir algı oluşturmuştur.

Adli Tıp Uzmanları Derneği olarak, sürece ilişkin bazı önemli noktaları kamuoyunun bilgisine sunma gereği doğmuştur.

Adli Raporların Düzenlenme Süreci

Adli olgular genellikle travmatik olaydan sonra yaralanmaların doğası gereği ilk başvuru yeri olan hastanelerin acil servislerinde değerlendirme ve gerekli işlemler sonrası, ilk adli raporları “Genel Adli Muayene Rapor Formları” düzenlenerek hazırlanmaktadır. Gerek görülmesi durumunda adli makamlar veya Emniyet/Jandarma’ ya ait birimlerce adli tıp uzmanları tarafından adli raporların düzenlenmesi talebi ile Hastanelerin adli tıp polikliniklerine ya da il/ilçe ATK Adli Tıp Şube Müdürlüklerine yönlendirilmektedir. Adli tıp uzmanlarının çalıştığı birime yönlendirilen olaylarda kişilerin de muayeneye gönderilmesi yanı sıra kişilere ait tıbbi müdahalelerin ve tedavilerin yapıldığı hastanelere ait tüm tıbbi belgelerin de temin edilerek gönderilmesi gerekmektedir.

Adli raporun adli tıp uzmanınca düzenlenmesi aşaması 2.-3. basamak adli tıp hizmeti olarak değerlendirilmelidir. Çoğu zaman olay üzerinden geçen süre de dikkate alınarak, hastane adli tıp polikliniklerinde ya da ATK ilgili birimlerine kişiler gönderilmeden sadece hastaneye ilk müracaat aşamasında düzenlenen “Genel Adli Muayene Rapor Formları” gönderilmektedir. Bahse konu olay ile ilgili kişiler muayene edilmeden, gönderilen “Genel Adli Muayene Rapor Formları” yanı sıra bazen de tıbbi dosya, epikriz, görüntüleme ve konsültasyon notlarını içeren tıbbi evrak üzerinde kayıtlı bilgilere göre değerlendirme yapılarak adli rapor düzenlenmektedir. Rapor istenen adli tıp birimi, kişinin tedavi görmediği bir hastaneye ait birim veya Adli Tıp Şube Müdürlüğü ise kişinin tıbbi özgeçmişi ve kişinin güncel klinik durumu bilinmeden rapor yazılmak durumunda kalılabilmektedir. Bu durumun sorumluluğu kişiyi muayeneye göndermeyen, tüm tıbbi belgeleri temin etmeyen ve mevcut tıbbi belgelere göre rapor düzenlenmesini talep eden adli makamlara (Mahkemeler, Savcılıklar, Savcılık adına emniyet/jandarma birimleri) aittir.

Adli raporlarda; kişilerin muayene edilip edilmediği, hangi tıbbi belgelerin incelendiği, olay ile yaralanma arasında nedensellik ilişkisi ve sorulan hususlara yönelik cevaplar yer almaktadır. Raporları düzenleyen kişiye göre raporların sonuçları değişkenlik göstermemesi için (bir standart olması için) yaralanmanın özelliği ve ağırlık derecesine göre Türk Ceza Kanununda (TCK) Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi ve Adli Rapor Tanzimi İçin Rehber (1) kılavuzluğunda adli raporlar düzenlenmektedir.

**The Society of
Forensic Medicine
Specialists
TÜRKİYE**

Başkan:

Dr. Başar Çolak

Başkan Yardımcısı:

Dr. Ümit Ünüvar Göçeoğlu

Genel Sekreter:

Dr. Miraç Özdemir

Sayman:

Dr. Ömer Selçuk

Üyeler:

Dr. Nursel Gamsız Bilgin

Dr. Mehmet Cavlak

Dr. Aysel Gürdaş

Sınırlı Veri, Hizmet Alımı ve Branş Değerlendirmeleri

Adli tıp uzmanları, sürece ilişkin kendine gönderilen veya kişinin muayenesi sırasında düzenlenmiş olduğunu öğrendiği tüm tıbbi belgeleri incelemekle yükümlüdür. Kişilerin muayeneye gönderilmediği durumlarda ise kişinin son klinik durumu ve hangi muayenelerin, tetkiklerin ve girişimlerin yapıldığını hekimin bilme şansı bulunmamaktadır. Kişilere ait radyolojik incelemeye ait raporların veya radyolojik görüntülerin de gönderilmesi gerekir.

Tıp fakültesi lisans eğitimi sırasında verilen radyoloji eğitimi hekimlere radyolojik değerlendirmelerle ilgili temel düzeyde sorumluluk vermektedir. Bu sorumluluk ile acil servislerde pratisyen hekimlerin ve acil tıp uzmanlarının, klinik ve polikliniklerde ortopedi, nöroloji, beyin cerrahi uzmanları gibi birçok uzmanlık branşının lisans eğitimleri sırasında aldıkları bu yetkinlikle branşları ile ilgili temel radyolojik değerlendirmeleri kendileri yapmakta, bu değerlendirmelerle tanı koyup tedaviyi yönlendirmektedirler. Radyoloji uzmanlık bilgi birikimi ve yetkinliği gereken vakalarda ise radyoloji konsültasyonu istemektedir.

Radyoloji uzmanlığının lisans eğitiminden sonra beş yıllık uzmanlık eğitim süresi bulunmaktadır. Lisans eğitiminde alınan radyoloji eğitimi ile 5 yıllık uzmanlık eğitiminde alınan radyoloji uzmanlık değerlendirmeleri aynı düzeyde değerlendirilmemelidir; bu bağlamı ile bir radyolojik tetkiki adli tıp uzmanının radyoloji uzmanından daha iyi değerlendirmesini beklemek Adli Tıp ve Radyoloji Uzmanlarına haksızlık olduğu kadar bilimsel bakış açısı ile de örtüşmemektedir.

Adli tıp uzmanına gönderilen tıbbi belgelerde yer alan radyoloji raporları veya branş konsültasyon notları zaman zaman eksik, hatalı, tutarsız ya da yetersiz olabilmektedir; hekimler bu raporlarla değerlendirme yapmakla ilgili vicdani ve hukuki sorumluluk hissetmektedirler (2). Ayrıca günümüzde pek çok kamu hastanesinde radyoloji raporları hizmet satın alınımlı şeklinde düzenlenmekte, bu raporlar hasta görülmeden ve değerlendirilmeden düzenlenmekte, bir hekimin tek başına değerlendiremeyeceği sayıda yüzlerce raporda aynı radyoloji uzmanının ismi bulunmaktadır. Hizmet alımı nedeni ile radyolojik değerlendirmede sıklıkla eksiklikler ve hatalar görülebilmektedir. Bu eksiklikler ve hataların adli tıp uzmanları tarafından fark edilmesi her zaman mümkün olamamaktadır, olması da beklenmemelidir. Bursa Tabip Odası tarafından 30 farklı branştan 258 hekimle yapılan bir anket çalışmasında; hekimlerin %83'ü son 1 yıl içerisinde hatalı BT/MR raporu ile karşılaştığını; hekimlerden yalnızca %7'si hizmet alımı sonucu yazılan raporlara güvendiğini bildirmiştir (3). Radyolojik incelemelerin; görüntü kalitesi, görüntünün kontrastlı veya kontrastsız olması, hastaya uygun pozisyon verilip verilmemesi, patolojik durumun yapılan radyolojik incelemeye olan hassasiyeti (uygun radyolojik incelemenin seçilmesi) iş yoğunluğu, olgunun ayırt etme konusundaki zorlukları, hastanın klinik bilgilerinin yetersizliği, hasta ile görüşülmemesi gibi nedenlerle radyoloji uzmanları tarafından farklı yorumlanabildiği de bilinmektedir. Bu durum her zaman tıbbi hata olarak değerlendirilmemelidir.

Ne yazık ki adli tıp uzmanlarına gönderilen tıbbi belgelerde kayıtlı bilgiler dikkate alınarak düzenlenen raporlarda önceki aşamalarındaki OLUMSUZLUKLAR/EKSİKLİKLER adli raporun nihai içeriğine yansıyabilmektedir.

Adres:

Türkocağı Caddesi

No 17/ Kat 1

Cağaloğlu-İstanbul

Web Sitesi:

www.atud.org.tr

İletişim:

atud@atud.org

**The Society of
Forensic Medicine
Specialists
TÜRKİYE**

Başkan:

Dr. Başar Çolak

Başkan Yardımcısı:

Dr. Ümit Ünüvar Göçeoğlu

Genel Sekreter:

Dr. Miraç Özdemir

Sayman:

Dr. Ömer Selçuk

Üyeler:

Dr. Nursel Gamsız Bilgin

Dr. Mehmet Cavlak

Dr. Aysel Gürdaş

Adres:

Türkocağı Caddesi
No 17/ Kat 1
Cağaloğlu-İstanbul

Web Sitesi:

www.atud.org.tr

İletişim:

atud@atud.org

ADLİ TIP UZMANLARI DERNEĞİ

Adli Tıp Uzmanlığı, Tıpta Uzmanlık Kurulunun dahili branş olarak kabul ettiği klinik bir branştır. Klinik değerlendirme olay ve şikâyetlere yönelik öyküsü, hastanın tıbbi geçmişinin değerlendirilmesi, fizik muayene ve tetkiklerin değerlendirilmesi ile bir bütündür. Adli tıp uzmanlarının da lisans eğitimlerinde aldıkları radyoloji staj eğitimleri dolayısıyla temel radyolojik değerlendirmeleri yapma yetkinlik ve sorumlulukları vardır. Bu anlamda adli tıp uzmanının her radyolojik görüntü için radyoloji uzmanından görüş alması gerektiği yaklaşımı genel hekimlik pratiği ile çelişen, adli tıp poliklinik uygulamalarını sığlaştıran ve başta adli tıp uzmanlarının karşı çıkması gereken bir yaklaşımdır. Ayrıca adli tıp uzmanlarından; radyoloji uzmanı tarafından raporlanmış bir görüntüyü adli rapor yazarken lisans eğitimi döneminde aldığı radyoloji eğitimi ile değerlendirerek radyoloji uzmanından farklı bir kanaate varmasını beklemek uzmanlık alanına müdahale olarak da yorumlanabilir.

Kurumsal Sorumluluk ve Çağrımız

Adli tıp uzmanları adli raporları düzenlerken, mevcut tıbbi verileri bilimsel yöntemlerle analiz ederek, bilimsel gerekçeleri ile tarafsız biçimde adaletin hizmetine sunar.

Hizmet satın alımı sistemi yerine hastanelerde radyoloji uzmanı sayılarının artırılmasına yönelik sağlık sisteminin yeniden yapılandırılması hem adli süreçlerin hem de hasta güvenliğinin güçlendirilmesi açısından elzemdir.

Adli tıp uzmanlık hizmetleri klinik değerlendirme ve diğer uzmanlık alanları ile işbirliği içinde çalışılması gereken, istenildiğinde rahatlıkla konsültasyon ve tetkik istenebilecek hastane ortamlarında verilebilecek hizmetlerdir. Hastanelerdeki adli tıp birimleri güçlendirilmeli, Adli Tıp Şube Müdürlükleri hastane ortamlarında hizmet verecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Biz adli tıp uzmanları, etik ve bilimsel sorumluluklarımız çerçevesinde görevimizi sürdürürken, sistemsel eksikliklerin sorumlusu gibi gösterilmemizi hakkaniyetli ve doğru bulmuyoruz.

Adli Tıp Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu

- (1)<https://atud.org.tr/duyuru/tckda-tanimlanan-yaralama-suclarinin-adli-tip-acisindan-degerlendirilmesi-rehberi/>
- (2) https://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=00666ca6-6801-11ee-845f-ed4ebcc7b121
- (3)https://www.istabip.org.tr/site_icerik/2024/aramlik/radyoloji-hizmetlerinde-tas-eronlas-ma-metin-sec.pdf